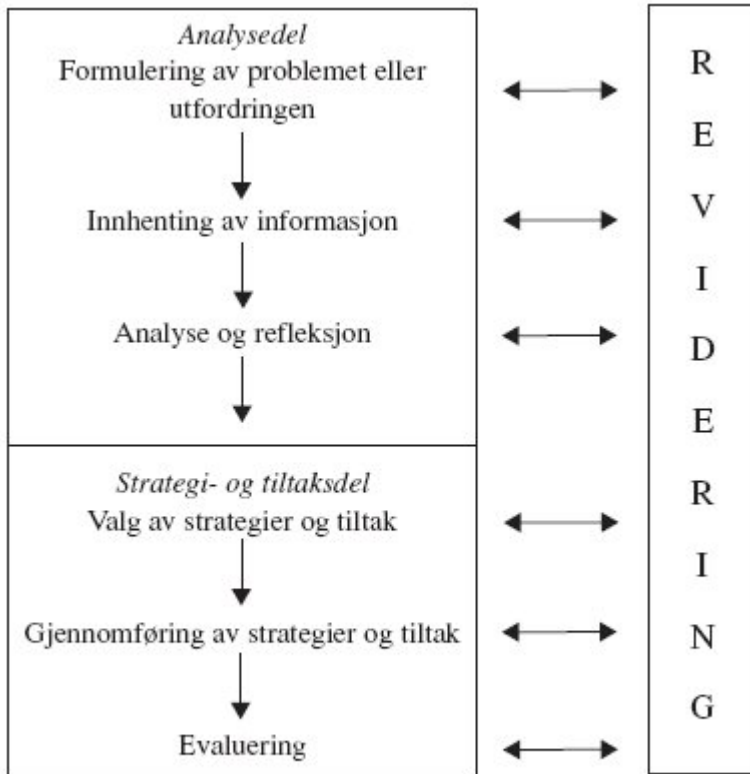

En modell for pedagogisk analyse

Nedenfor beskrives og vises en modell for analyse der hensikten er å få en eksplisitt forståelse av de faktorer som utløser, påvirker og opprettholder sosiale, språklige og faglige læringsproblemer i skole og barnehage. På dette grunnlaget kan det så gjennom bruk av modellen, utvikles og gjennomføres tiltak og strategier som bidrar til at utfordringene blir mindre og resultatene bedre. Modellen kan med fordel brukes i førtilmeldingsfasen vedrørende spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning. Modellen kan framstilles på følgende måte:

Figur 5.1 Funksjonell problemanalyse

Figuren viser at det er to hoveddeler i modellen, en analysedel og en strategi- og tiltaksdel. Det er avgjørende viktig at disse delene holdes klart fra hverandre. Analysedelen bør så langt som mulig være gjennomført før arbeidet med å utvikle tiltak og strategier startes. En eventuell revidering skal foretas etter at strategiene og tiltakene er gjennomført og resultatene evaluert. Figuren viser at det i revideringsfasen også er vesentlig at oppmerksomheten kan rettes mot alle de øvrige fasene i modellen. Det er avgjørende at de lærerne som anvender modellen, er lojale i forhold til framgangsmåtene, og at de anvender den systematisk over tid i samarbeid med andre lærere. I den pedagogiske analysen er analysen og refleksjonen viktig. I denne fasen er hensikten å finne fram til hvilke faktorer som opprettholder utfordringene som eksisterer. En opprettholdende faktor er et forhold i et sosialt system som har en sammenheng med at atferd og handlinger hos et eller flere individer gjentas over tid. Som oftest er det flere opprettholdende faktorer i det sosiale systemet som sammen opprettholder handlinger som problematferd, dårlige læringsutbytte, lav arbeidsinnsats eller sosiale problemer.

I undervisningen vil vi som lærere ofte oppleve noe utfordrende eller problematisk ved elevenes atferd, læringsutbytte eller arbeidsinnsats som vi ønsker å gjøre noe med. Opprettholdende faktorer vil da være de spesifikke faktorer i den aktuelle opplærings situasjon som bidrar til eller

har sammenheng med at dette problemet gjentas regelmessig og over tid. Tiltakene vil dreie seg om å redusere eller fjerne opprettholdende faktorer og gjennom det etablere nye faktorer som bidrar til at det foregår læring, vises god arbeidsinnsats og en hensiktsmessig atferd. På samme måte kan dette knyttes til barn som viser en uhensiktsmessig sosial utvikling, dårlige språklige ferdigheter eller mistrives i skolen. Her vil det også være avgjørende å finne fram til hvilke faktorer i barnehagen som opprettholder denne type utfordringer. De tiltakene eller strategiene som iverksettes i barnehagen etter en slik analyse, skal ha til hensikt å redusere betydningen av de opprettholdende faktorene og dermed bidra til at utfordringene blir mindre. Denne sammenhengen mellom opprettholdende faktorer og problemer eller utfordringer vi ønsker å gjøre noe med, kan illustreres på følgende måte:

